

Asia: VN/33155/2021

Laatusuositus aktiivisen ja toimintakykyisen ikääntymisen ja kestävien palvelujen turvaamiseksi 2024-2027

3. Osallisuus vapaaehtoistoimintaan kasvaa:

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *osallisuus vapaaehtoistoimintaan kasvaa* –osion sisältötekstiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Suomen Omakotiliitolla on valtakunnallisesti 237 jäsenyhdistystä, joissa on yhteensä yli 70 000 jäsentä. Omakotiyhdistykset tarjoavat yhteisöllistä toimintaa asuinalueillaan sekä huolehtivat yhdessä oman asuinalueen kehittämisestä ja paikallisesta vaikuttamisesta. Monissa omakotiyhdistyksissä on aktiivisia ikäihmisiä mukana toiminnassa.

Arvioi, onko kaikkein tärkeimmät hyvät käytännöt nostettu vaikuttavuustavoitteeseen.

Osallisuus vapaaehtoistoimintaan kasvaa

jonkin verran samaa mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *osallisuus vapaaehtoistoimintaan kasvaa* –osion hyviin käytäntöihin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Osassa voisi olla lisäksi vinkkinä Omakotiliiton omakotiyhdistykset, joihin on toivotamme lämpimästi tervetulleiksi mukaan eri puolella Suomea asuvat ikäihmiset omalla asuinalueellaan tai vapaa-ajan asunnon paikkakunnallaan. Lisätietoja <https://www.omakotiliitto.fi/jasenyhdistykset>

4. Teknologia lisää hyvinvointia

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *teknologia lisää hyvinvointia* –osion sisältötekstiin tulisi lisätä taitaita siitä pitäisi poistaa.

Omakotiliitto muistuttaa, että digitalisaation ja teknologian käytön lisääntyessä on myös niitä henkilöitä, jotka tarvitsevat jatkossakin henkilökohtaista neuvontaa, tiedottamista ja apua. Osalle on tärkeä olla tarjolla kannustusta, tietoa ja neuvontaa, jotta he voivat hyödyntää niiltä osin teknologiaa, kun on mahdollista. Mutta on muistettava turvattava kaikkien ikäihmisten palveleminen tarpeen mukaan muilla keinoin, sillä monille voi esimerkiksi digitaalinen asiointi itsenäisesti olla este osallistua yhteiskuntaan ja saada tarvitsemiaan palveluita.

5. Ikäystävällisyyttä asumiseen ja asuinympäristöihin

Ikääntyneiden oman ennakkoinnin ja varautumisen tukeminen

jonkin verran eri mieltä

Asuntokannan korjaamisen edistäminen ja uustuotannon ratkaisut

jonkin verran eri mieltä

Ikäystävälliset asuinympäristöt

jonkin verran eri mieltä

Kuntien ja hyvinvointialueiden rooli on keskeinen

samaa mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *ikäystävällisyyttä asumiseen ja asuinympäristöihin* –osion sisältötekstiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Suomen Omakotiliitto edustaa pientalo- ja vapaa-ajan asukkaita ja muistuttaa, että Suomessa on 1,2 miljoonaa omakotitaloa ja 0,5 miljoonaa vapaa-ajan asuntoa. Omakotiliitto on oman alansa ainoa valtakunnallinen edunvalvoja. Erittäin moni ikäihminen asuu omakotitalossa. Suomen asuntopoliittisten tavoitteiden mukaan tuetaan ihmisten asumista omassa kotonaan mahdollisimman pitkään, ja myös ovat mökkeilijöitä.

Omakotiliitto tuo esille huolen omakotitaloissa asuvien ikäihmisten osalta. Iän myötä omakotitalossa asuva tarvitsee tukea erilaisiin toimiin, kuten talon ylläpitoon, huoltoon ja pihanhoitoon.

Omakotiliitto esittää, että laatusuosituksessa tuodaan esille omaan kotiin saatava tuen tarpeen moninaisuus. Omakotiliitto on ollut edistämässä vuodesta 2002 asti omakotiyhdistysten kautta tarjolla olevaa erityisesti ikäihmisille suunnattua omakotitalkkaritoimintaa. Kokemusten pohjalta tämä toiminta on koettu erittäin hyvin omassa kodissa pidempään asumista, jolla oma elämänlaatu on ollut parempaa, on mahdollista tehdä omien voimien mukaan askareita ja täten pysyä virkeänä ja saada päivittäistä arkiliikuntaa omassa kodissaan ja pihapiirissä. Kerromme mielellämme lisää hyviä käytänteitä asiassa ja toiminnan valtakunnallisesta kehittämistarpeesta.

Vanhuuteen varautuminen myös omakotitaloissa asuvien osalta vaatii tietoa ja neuvontaa, jota Omakotiliitto omalta osaltaan on antanut, ja jossa Omakotiliitto tekee tärkeitä yhteistyötä Vanhustyön keskusliiton kanssa.

Asumiskustannusten jatkuva nousu heikentää erityisesti ikäihmisten osallisuutta.

Asuntokannan korjaamisen edistäminen ja uustuotannon ratkaisut -huomiota:

Omakotiliitto näkee, että tulee vahvemmin ottaa jatkossa huomioon omakotitaloissa asuvat ikäihmiset. Oma asunto on yleensä ihmisen suurin varallisuuserä, jota huolletaan ja pidetään kunnossa parhaan mukaan. Suomessa asuu omakotitaloissa kaikkiin tuloluokkiin kuuluvia ihmisiä, joka asettaa eri puolella Suomea asuvat ihmiset myös erilaiseen tilanteeseen. Esimerkiksi oman kodin kunnostustoimia voi vaikeuttaa korjauslainojen saantivaikeus, kun pankit ovat kiristäneet esimerkiksi vakuusvaatimuksia. Omakotiliitto katsoo, että ikäihmisten kotona asumisen tukemiseksi tulee jatkossakin olla sekä korjausneuvontaa että avustuksia, mutta myös kehittää esimerkiksi asuntojen energiatehokkuusvaatimusten nousuun uusia tukimuotoja ja mahdollisesti lainatakausmalleja, esimerkiksi kuten on opintolainan valtiontakaus.

Arvioi, onko kaikkein tärkeimmät suositukset nostettu vaikuttavuustavoitteeseen.

Ikäystävällisyyttä asumiseen ja asuinympäristöihin

jonkin verran samaa mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *ikäystävällisyyttä asumiseen ja asuinympäristöihin* –osion suosituksiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Suomalaisten asumistoiveiden keskiössä on luontoläheinen asuminen, riittävä oma tila ja rauhallinen asuinalue. Pientaloalueet tarjoavat turvallisia ihmisenkokoisia asuinympäristöjä, joissa ikäihmiset voivat olla luontevalla tavalla osana asuinympäristöään. Tällöin on huolehdittava ympärivuotisesta esteettömyydestä, esimerkiksi talviaikaisen lumenaurauksen osalta, että omasta kodista ja kotiin on esteetön pääsy myös talviaikana. Omakotiliitto muistuttaa ikäihmisten oikeudesta asua haluamassaan asumismuodossa omakotitalossakin, jonka kautta voi julkisen sektori täyttää perustuslain 19§ mukaisen tehtävänsä asumisen omatoimisen järjestämisen tuesta. Omakotitalossa asuvan ikäihmisen on saatava riittävä ja tarvittava tuki. Omaan kotiin saadut palvelut vähentävät yhteiskunnan osalta järjestämisvelvollisuutta huomattavasti matalimmin kustannuksin. Toisaalta on tärkeää kehittää uusia asumismuotoja ja tässä huomioida myös pientalorakentamisen mahdollisuudet tarjota uudenlaisia yhteisöllisiä asumismuotoja.

6. Palvelut toteutetaan kestäväällä tavalla

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *palvelut toteutetaan kestäväällä tavalla* –osion sisältötekstiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Omakotiliiton mukaan on vahvistettava omakotitaloissa asuvien ikäihmisten kotiin annettavien palveluiden kirjoa huolehtien ympärivuotisesta esteettömyydestä esimerkiksi niin, että on saatavilla ulkotyöapua. Palveluiden järjestämisessä on tärkeää ottaa myös kolmannen sektorin toimijat mukaan. Esimerkiksi osa Omakotiliiton jäsenyhdistyksistä tarjoaa ikääntyneille jäsenilleen omakotitalkkaripalveluita, mutta lainsäädännön muutosten johdosta tämä toiminta on vaikeutunut yhä useammilla paikkakunnilla.